

POSTANOWIENIE

Dnia 13 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z wniosku S. S.
przy uczestnictwie R. S.
o zniesienie współwłasności,
na posiedzeniu niejawnym 13 stycznia 2023 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika
od postanowienia Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim
z 18 lutego 2021 r., sygn. akt V Ca 151/17,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od uczestnika postępowania R. S. na rzecz wnioskodawczyni S. S. kwotę 2717 (dwa tysiące siedemset siedemnaście) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania

przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z 18 lutego 2021 r. (sygn. akt V Ca 151/17) uczestnik postępowania R. S. oparł wniosek o jej przyjęcie na przesłance określonej przez art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione. Zagadnienie to musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem ściśle jurydycznym, tj. dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, ICBSN 2009, nr 4, s. 48). Chodzi przy tym o zagadnienie o charakterze abstrakcyjnym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencki, a jego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Z tej przyczyny przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga wykazania przez skarżącego, że w sprawie występuje zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa.

Powyższych wymagań nie spełnił skarżący. Ekspozowane przez niego zagadnienia prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) abstrahują od ustaleń faktycznych przyjętych przez Sąd drugiej instancji dla potrzeb wydania zaskarżonego postanowienia, a którymi to ustaleniami – na podstawie art. 398¹³ § 2 k.p.c. – jest związany Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym. W swej istocie

przedstawione kwestie problemowe oraz ich uzasadnienie bazują na kreacji własnych ustaleń faktycznych, które nie mają odniesienia merytorycznego w treści uzasadnienia postanowienia Sądu Okręgowego z 18 lutego 2021 r. W świetle ustaleń dokonanych przez Sąd drugiej instancji, opierających się m.in. na analizie wpisów w księdze wieczystej, za bezpodstawne należy uznać twierdzenie skarżącego, że na mocy umowy dożywocia z 29 sierpnia 2011 r. nabył on prawo własności wyodrębnionego lokalu mieszkalnego w budynku posadowionym na nieruchomości, dla której prowadzona jest księga wieczysta o numerze [...] W związku z tym za bezprzedmiotowe są zagadnienia (zagadnienie nr 1 i 2) wskazujące na problem naruszenia prawa własności (art. 140 k.c.) przez sąd orzekający w sprawie o zniesienie współwłasności. W sprawie podziałem objęte były wyłącznie te składniki majątkowe, które stanowiły współwłasność między wnioskodawczynią S. S. a uczestnikiem postępowania R. S.. Prawne wyodrębnienie własności lokalu mieszkalnego należy odróżnić od faktycznego zajmowania przez wnioskodawczynię i uczestnika postępowania poszczególnych części budynku mieszkalnego przed dokonaniem zniesienia współwłasności nieruchomości, na której znajdował się budynek mieszkalny i budynki spełniające funkcje o charakterze użytkowym.

W odniesieniu do zagadnień oznaczonych w skardze kasacyjnej numerami 3 i 4 należy wskazać, że w uzasadnieniu wniosku nie wykazano, aby były to istotne zagadnienia prawne o cechach wskazanych wcześniej w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego. Zagadnienie nr [...] dotyczy aktualizacji potrzeby oceny sporządzonej w sprawie opinii biegłego sądowego przez Komisję Arbitrażową Rzeczoznawców Majątkowych. Kwestia ta była przedmiotem wielu wypowiedzi Sądu Najwyższego na tle regulacji zawartej w art. 157 ust. 3 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r., poz. 1899) (zob. m.in. postanowienia z 11 stycznia 2017 r., II CSK 450/16, z 6 września 2017 r., II CSK 119/17, nie publ. i z 15 maja 2018 r., II CSK 2/18, nie publ. oraz wyroki z 16 września 2010 r., III CSK 153/10, nie publ. i z 21 marca 2019 r., II CSK 54/18, nie publ.). Co jednak bardziej istotne konstrukcja zarzutu, z którym związane jest to zagadnienie prawne - naruszenia przez Sąd drugiej

instancji art. 233 k.p.c. w zw. z art. 140 k.c. i jego uzasadnienie - odnoszące się wprost to opinii sporządzonej w sprawie obarczonej, zdaniem skarżącego, licznymi wadami - uzasadnia wniosek, że zarzut skargi kasacyjnej zmierza do niedopuszczalnej w świetle art. 398³ § 3 k.p.c. polemiki skarżącego z oceną dowodów przeprowadzonych w sprawie, w tym oceną dowodu z opinii biegłego. Z tej przyczyny sformułowane w skardze kasacyjnej zagadnienie prawne nr 3 jest w ogóle przydatne dla rozstrzygnięcia o zasadności tej skargi. Skarżący nie wykazał również, aby zagadnienie prawne ujęte w punkcie nr [...] spełniało cechy zagadnienia istotnego i dotychczas niebędącego przedmiotem wypowiedzi judykatury. Również w tym przypadku możliwość uwzględnienia przedstawionego zagadnienia prawnego jako przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania - dotyczącego znaczenia dla sposobu zniesienia współwłasności nakładów dokonanych na nieruchomości przez jednego z jej współwłaścicieli – wyłącza ze względu na normę zawartą w art. 398³ § 3 k.p.c. treść zarzutu skargi, z którym skorelowane jest to zagadnienie prawne, a mianowicie naruszenia przez Sąd pierwszej i drugiej instancji zasady swobodnej oceny dowodów skutkujące naruszeniem prawa materialnego, tj. art. 140 k.c. Zasady swobodnej oceny dowodów nie dotyczy art. 140 k.c., lecz art. 233 § 1 k.p.c., na którym nie można oprzeć podstawy skargi kasacyjnej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 października 2021 r., III USK 198/21 nie publ. oraz wskazane w nim inne orzeczenia Sądu Najwyższego).

Wskazać należy, że nie zachodzi również nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego - na stosowany wniosek zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną - orzeczono na podstawie 520 § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1, 398²¹ i 13 § 2 k.p.c. oraz przepisów § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 5 pkt 6 i § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

